

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Bathányi uțza Nr. 2

Art coli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunei.

Concurese, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunei tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂȚATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Nr. 3600/1910.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a unei catedre profesionale la institutul teologic gr. ort. rom. din Arad.

Beneficiile împreună cu această catedră sunt următoarele:

- a) Salar fundamental 1800 cor.
- b) Cvinvenal câte de 200 cor.
- c) Bani de cvartir anual 500 cor.
- d) Participarea la fondul de penziune conform dispozițiilor din Statute.

Recursele sunt a se adresa Consistorului gr. ort. român din Arad până inclusive 14/27 August 1910, ajustate cu:

1. Atestat de botez.
2. Autobiografia pe scurt a recurentului.
3. Atestat că este Dr. în teologie și are atestat de calificare classa primă.
4. Atestat de serviciu dela auctoritatea imediat superioară, pentru cazul că recurentul ar fi funcționat deja și până aci ca profesor la vreun institut de învățământ ori în altă calitate.
5. Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința consistorială dela 25 iunie (8 iulie) 1910.

Consistorul gr. ort. român
din Arad.

Nr. 3599.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștință celor interesați, că petițiunile de primire în institutul teologic ort. rom. din Arad, pe anul școlar 1910/11, au să fie înaintate subscrisului Consistor cel mult până în 16/19 august 1910, instruite cu:

1. Atestat de botez, estradat în timpul mai recent.
2. Testimoniu școlar, prin care să dovedească, că are pregătirea recerută prin Regulamentul pentru parohii.
3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de protopresbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea membrilor corporale.

5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroană, încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate.

6. Petenții să scrie corect locul ubicăturei și poșta ultimă, altcum să alătore și marcele postale recerute pentru a i-se putea trimite rezoluția în scrisoarea recomandată.

Arad, la 19 iunie (2 iulie) 1910.

Cosistorul gr.-or. rom.
din Arad.

Nr. 141 P.
1909/10.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștință celor interesați, că la institutul ped. teol. gr. ort. rom. din Arad s'au stabilit următorii termeni pentru începerea anului școlar 1910/11:

1. În 18/31 august 1910, se vor ține examenele corectoare la ambele despărțăminte.
2. În 19 aug. 1 sept. 1910, se vor face înscrierile asemenea la ambele despărțăminte.
3. În 22 aug. 4 sept., chemarea Duhului Sfânt.

Competenții la despărțământul teologic au să-și înainteze petitele la Ven. Consistor, iar competenții la despărțământul pedagogic să-și înainteze petitele de primire în pedagogie direct la direcțiunea institutului pedagogic, iar pentru beneficii separat la V. Consistor.

Dela competenții la pedagogie se recere, ca să fie integrii corporalminte, să aibă auz muzical, să fie împlinit deja al 14 lea an al etății, dar să nu fie trecuți peste 18 ani; să aibă 4 clase gimnasiale, reale sau civile cu succes terminate. Intru cât n'ar fi îndeplinit contingentul cursului I pedagogic cu absolvenți de 4 clase, pe lângă împlinirea celorlalte condițiuni legale vor fi primiți și cu 3 clase gimnasiale, reale sau civile, acei tineri cari vor fi absolvat acele clase cu succes „bun” și vor presta examenul de primire corespunzător gradului cultural al clasei IV gimnasiale, reală sau civilă. Examenele de primire se vor

face deodată cu examenele corectoare, în 18/31 august 1910.

La înscriere să se prezinte fiecare elev cu testimoniul anului precedent, cu chitanță despre achitarea ratei I de întreținere (200 cor. la teologie, 140 cor. la pedagogie) și cu chitanța dela librăria diecezană despre cărțile prescrise pentru anul școlar 1910/11. Mai departe la înscriere fiecare elev să achite taxele de înscriere, didactrul, taxa medicală, fond. bibl. fond. tiner. soc. de lectură,) cari împreună fac la despărțământul teologic 50 cor, 40 fil.; iar la despărțământul pedagogic 23 cor. 40 fil.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștință privaștilor din ambele despărțăminte, că pe viitor se vor considera ca privași și vor fi admiși la examenul dela finea anului școlar numai aceia, cari primiți de Ven. Consistor la curs privat se vor insinua ca atari pentru înscriere și vor achita cel mult până la 3/16 sept. a fiecărui an de studiu didactrul prescris (51 cor. 40 fil. la despărț. teologic; 21 cor. 40 fil. la desp. ped.)

Pe lângă aceasta ca condițiune pentru admitere la examen se pune și aceea, că fiecare elev privatist trebuie, să producă atestat de conduită și atestat dela parohul locului, că și-a mărturisit păcatele și s'a împărtășit cu sfințele taine în postul Nașterii și al Învierii Domnului.

Arad, 17/30 iunie.

Direcțiunea institutului pedagogic
teologic gr. or. român din Arad.

Circular.

Pe temeiul mandatului primit dela Venerabilul Consistor diecezan ort. rom. din Arad, de sub Nr. 2954/1910, în conformitate cu §. 42 și 51 din Statutul-Organic, și a §-ului 15 din »Regulamentul pentru procedură la alegerea de protoprezbiter«, convoc prin aceasta sinodul protoprezbiteral-electoral înmulțit al tractului Chișineu la întrunire în sf. biserică ort. română din Chișineu pe ziua de 12/25 iulie a. c. orele 9 a. m.

Obiectul acestui sinod va fi alegerea noului protoprezbiter tractual în locul decedatului de pie memorie protoprezbiter Dr. Ioan Trailescu.

Arad, la 26 iunie (9 iulie) 1910.

Roman Ciorogariu,
protosincol, comisar consistorial.

Nr. 3206 1910 Bis.

Miron

din mila lui Dumnezeu și voința clerului și a poporului dreptcredinciosul Episcop român al eparhiei Caransebeșului.

Tuturor cefitorilor și ascultătorilor binecuvântarea
Noastră arhipăstorească.

O deosebită și adâncă durere a stărnit în sufletul Nostru și a sfinților Nostri dela stăpânirea bisericeii trista veste, că în săptămâna trecută s'au deslănțuit asupra celor mai multe părți și ținuturi aparținătoare eparhiei Noastre astfel de ploi furtunoase, împreunate cu rumperi de nori, cari au zdrobit nu numai belșugul mult promițător din părți întregi a câmpiilor și hotarelor, în cari a-ți muncit și în cari v-ați pus toată nădejdea, ci au stâns și multe vieți de om. Încă n'avem în toate privințele date sigure, dară să vorbesc, că numai în comitatul Caraș-Severinului au căzut jertfă câteva sute de inși, pe lângă multele case, cari parte s'au prăbușit parte au fost rase fără urmă de pe suprafața pământului.

Ploile scormonite de vijelii puternice au umflat riurile, vâlcelele și văile altădată liniștite; iară apele turburate — rostogolindu-se cu furie selbatică — au inundat hotarele, rumpând și zdrobind tot, ce le-a stat în cale: arbori, holde, iarbă, păduri, case, clădiri economice, vite, turme, necruțând nici oameni, cari — ne mai având timp a se mântui — au fost înghițiți de valurile lor furioase.

Îndemnați de această jalnică întâmplare a ispiți scripturile, am dat de cuvintele lui Moise, pe când eră încă în Egipt: „Domnul a dat tunete și grindină și fulgere fugeau pe pământ și ploaia Domnul grindină peste tot pământul Egiptului. Și eră grindină și foc arzător în grindină așa de mare, cum nu s'au mai pomenit în pământul Egiptului, de când a locuit popor în el. Și ghiata a bătut în țara Egiptului tot, ce a fost pe câmpuri, oameni și vite, nimicind bucatele din țarine și rupând pomii din hotare“ (2 Moise IX. 25.) Iară psalmistul David adauge: „Și Domnul a tunat din ceriu și Cel-prea-înalt a slobozit tunetele sale cu grindină și fulgere..... Și s'au pornit vărsare de ploi, acoperind fața pământului (XVIII. 13—16) „El a trimis în pământul lor ploi de grindină și foc de fulgere, bătând grădinele și pometurile lor și rupând arborii cuprinsului lor“. (105. 32—33).

Reamintindu-ne aceste plage din îndepărtata vechime, am ajuns la convingerea, că pe locuitorii din acest ținut i-a ajuns amenințarea prorocului Ezehil, când zice: „Voi... trimite peste tine un mare potop, ca să te acopere ape mari“. (XXVI 19).

Cumpenind adecă cu sânge rece această nefericită întâmplare, ne-a răsărit în minte gândul, că de astădată Părintele nostru cel ceresc trebuie, că ne-a certat pentru păcatele și greșalele noastre. Trebuie, că ni-a descoperit pe această cale mânia sa față de ceice l-au uitat și au nesocotit povețele lui, precum zice Isus fiul lui Sirah: „Și Domnul va arăta puter-nicul său glas, ca să se vadă mâna lui întinsă de mânia amenințătoare, ... cu fulgere și ploie tare și ca grindină. (XXX. 30).

În fața acestor lovituri se naște acum dela sine întrebarea: „Ooare fost-au mulți vrednici de ele?“
Scrutând mai deaproape vieța și faptele fiilor bisericeii noastre din ținuturile, cuprinse de mânia lui Dumnezeu trebuie să recunoaștem, că mulți — ba foarte mulți — s'au întors de cătră Dumnezeu și bi-

serica lui, i-au uitat poruncile și bunele îndemnuri și s'au dat la fapte rele și potrivnice învățăturilor creștine. Mulți sunt așa cum zice dreptul Iov: „**Dumnezeu tună cu tunetul său grozav... și totuși nu-l cunosc**“ (IV. 13).

Tare mulți din fiți bisericii noastre au scos din sufletul lor aceea putere a iubirii creștinești, care încheagă pe oameni într'o obște mare, care să ajutoarează împrumutat. Mulți — în loc să se iubească ca frații — să îndușmănesc până la cuțite, să improceuează până-și pierd averea agonisită de părinți cu multă sudoare, să uresc unii pe alții și caută, să-și strice unul altuia, în loc să fie conduși de vorba scripturii: „**Ce ție nu-ți place, altuia nu face**“.

Unii nu își aduc aminte de biserică, decât numai atunci, când au lipsă de vr'un loc de cinste în sânul ei, și aceasta nu ca să muncească pentru binele ei și a așezămintelor ei, ci ca să-și poată întocmi mai cu înlesnire treburile sale proprii. Încolo habar n'au de tot, ce-i lucru bisericesc. Ba chiar și unii dintre preoți nesocotesc poruncile Domnului și se ocupă cu lucruri chiar oprite de învățăturile creștinești.

Alții trăiesc în nelegiuire, în concubinate, fără a fi primit binecuvântarea bisericii prin taina cununiei, și stricând astfel bunele orânduiri ale legii și credinței noastre creștinești și strămoșești; ba este tocmai în aceste părți lătit obiceiul rău și necunoscut aiurea, că tineri nevrâstnici — spre mirarea lumii întregi cu învoirea părinților — să dau la olaltă și duc un trai nelegiuit, care e împotriva firii, căci un asemenea trai are de urmare sleirea puterilor trupesti a tinerilor încă nedesvoltați deajuns; fiii lor — dacă peste tot au — devin piperniciți — iar părinții și mai ales femeile se prăpădesc cu zile, înainte de vreme.

Alții sunt cuprinși de alte păcate și patimi. Deci cum să nu ne ajungă mânia și bătaia lui Dumnezeu?

S'a întâmplat cu noi ceea ce mai astă primăvară s'a întâmplat cu vestitul oraș din lume, cu Parisul țara Francesilor, unde însași stăpânirea lumească a țării — cuprinsă de un rău duh necreștinesc și împotriva bisericii lui Hristos, a pornit goană sălbatică asupra bisericii și a slugitorilor ei; și de aceea trimis-le-au Dumnezeu potop, ca să umble cu luntrea pe cele mai frumoase ulițe ale împodobitului oraș, dar plin de păcate, ca astfel să-și vină în fire și să-și ducă aminte de Dumnezeu cel uitat.

Să ne întoarcem deci iar la Dumnezeu și la biserică lui. Cei buni cu cuvintele blânde, cu pilde alese, cu sfaturi înțelepte, să căutăm a abate pe cei răi dela calea greșită, pe care au apucat, ca astfel să imblânzim mânia lui Dumnezeu, căci el e bun și iertător și iarăși primește la sine pre cei pocăiți, după făgăduința sa cuprinsă în cuvintele lui Isus Sirah: *Am întors în o clipă de mânie fața mea de către tine; dară cu milostivire vecinică mă voi îndura de tine, zice Domnul mântuitorul tău*. (54. 7 și 8.) În deosebi preoții să-și vadă de bi erică și de împlinirea chemării lor apostolești mai ales acum, când li-se imbie acest nenorocit privilegiu.

Să îndreptăm deci rugăciuni din adâncul sufletului nostru, cuprins de pocăință către cerescul părinte, ca — desi lucruri vrednice de pedepsire am făcut și dreapta lui judecată ne-a ajuns — totuși în nemărginita lui bunătate să ne ierte, să-și întoarcă de către noi mânia cea cu dreptate pornită asupra noastră, și iarăși să ne arate curecubeul împăcării și al milostivirii spre noi.

E lucru cunoscut, că Bănatul este — cândvrea bunul Dumnezeu — o foarte mănoasă parte de pământ a țării noastre. Grăul lui este vestit în toată

lumea. Și totuși o mare mirare trebuie să ne cuprindă, că în tare multe biserici din acest Bănat plin de belșug nimenea nu duce o singură prescură, făcută din acel grâu vestit la sfânta biserică, ca o mică jertfă din prisosul, cu care l-a dăruit Dumnezeu după seceriș. Din contră, biserică din al ei trebuie să dea plată la o anumită persoană, carea să pregătească prescurile de lipsă în cursul anului.

Să ne întoarcem deci la vechiul obicei, de a duce din întâiele roduri ale pământului o mică jertfă și ca prinos Celui-prea-înalt, care ne-a rodit pământul și ne-a umplut hambarele de bunătați.

De altă parte cei cu stare bună, cari aveți din darul lui Dumnezeu jinițele pline de bucate și bunătați, cei avuți, să săriți cu ce puteți în ajutorul celor păgubiți și lipsiți, în ajutorul celor rămași orfani și fără sprijin, ca astfel îndurarea Celui-de-sus să nu Vă părăsească barem pe viitor; și să ne ferească pe noi pe toți și câmpiile și hotarele de ploii prea multe ori viejlii turbate, de secetă și de toate relele.

Noi cunoaștem poporul nostru. Știm, că este milostiv față de cei bolnavi, de cei săraci, de cei flămânzi, goli și ajunși în nefericire. Prin multe sale de-ale noastre sunt tipuri cunoscute de săraci, cari trăiesc zeci de ani din mila vecinilor și a celorlalți locuitori.

Deci suntem convinși, că și fără cuvântul Nostru părintesc s'au găsit și până acuma și să vor găsi și de aci înainte oameni, cari din îndemnul lor propriu au venit și vor sări în ajutorul celor strimțorați, ocrotindu-i în casele lor, îmbrăcându-i, legându-le ranele și mângându-i.

Cu toate acestea nu va fi de prisos, dacă — cuprins de îngrijire pentru cei năpădiți de lacrimile suferințelor — vă îndemn și din parte-Ne, ca de astădată în măsură îndoită să vă arătați simțul vostru de ajutorare, ca astfel să se stămpere foamea celor flămânzi și până se va porni și încheia o mișcare mai mare, carea să adune mijloace mai mari și dela cei îndepărtați. Îndeosebi cei din satele scutite de năpastă potopului, să se grăbească a ajutama pe cei bătuți de soarte din satele vecine. Acest ajutor să i-l dea ca un prinos, că bunul Dumnezeu s'a îndurat de ei și i-a ferit din gura valurilor nesăturate. Ceice se îndură de cei năcăjiți, vor fi și ei miluiți de dreptul Răsplătitor din ceruri.

Pot să fie între cei ajunși în lipsă copii orfani fără părinți. Pe aceștia să-i iee la sine oameni, pe cari nu i-a dăruit Dumnezeu cu copiii, ca astfel să nu rămăie — sărmanii — ai nimăru; și — crescându-i mari — pot să le devie un sprijin la bătrânețe, ca și copiii proprii.

După acestea cu lacrimi de pocăință să făgăduim îndreptare și să ne rugăm toți cu genunchile plecate: *„Nu lăpădă, Stăpâne, până în sfârșit pe poporul Tău, cel ce a greșit, și nu depărtă mila și îndurările Tale dela noi, ci — ca Căla ce ești adâncul îndurărilor și noianul milostivirii — primește rugăciunile noastre și ne mântuiește pe noi de mânia și nevoia ce ne-a cuprins, ca Căla ce ești însu-Ți lesne iertător și milostiv*“.

Iară pentru cei înghițiți de valurile apelor — pe lângă Noi — să vă rugați și voi, ca Domnul Dumnezeu să așeze sufletele lor în loc de odihnă și cu toți dreptii să-i numere.

Cu arhiereasca binecuvântare am rămas
Caransebes, în Lunea sfintelor Rusalii 1910

al Vostru de bine voitor

Dr. E. Miron Cristea

Episcop.

Accente barbare. Trascurii.

Fără să avem pretenții de a face cercetări istorice, dacă cunoștințele multe-puține de cari dispunem, primim istoria dezvoltării omenimei, starea morală, socială, religioasă a feluritelor popoare, lipsindu-ne de subiectivitatea impusă de confesiunea și ceremoniile noastre bisericesti, trebuie se constatăm, că evoluția cultului divin al diferitelor religii rezidă parte în abandonarea ceremoniilor mare parte adoptate și de prisos ale cultului bisericesc extern; parte în înlocuirea ceremoniilor fără duh cu un cult intenziv intern, primenitor de suflet.

Față de acest principiu relevat în general, cultul nostru divin și ceremoniile noastre rituale și nerituale par a fi excepții. La noi în loc de a progresa tot mereu către absolutul frumos care place și fără țirade, fiștecare necompetent vine și decorează cultul în mod arbitrar cu petece disarmonioase și de prisos, cari au particularitatea de a risipi ori ce simț pios, ori ce evlavie, producând în ascultători senzații asemănătoare celor ce le câștigăm prin teatru ori la defilările miliției.

Deși astea greșesc mult împotriva esteticeii, totuși nu le-am socotit de păcate, dacă nu s'ar jerfi în cele mai multe cazuri *duhul*, pentru astfel de formalități vagi. Și e greșită de tot părerea acelor, cari atribuiesc astorfel de obiceiuri extraordinare și curioase însușirea de a ridica splendoarea și grandiositatea serviciilor divine.

Istoria universală ne dovedește începând chiar dela popoarele cele mai vechi, că la toate religiunile importanța cultului extern a crescut deodată cu decăderea vieții religioase morale a popoarelor; așa că o recădere de soiul acesta este o evidentă degenerare a religiozității adevărate. Putem concluda deci, că *accentele barbare* din ceremoniile noastre, cum sunt detunăturile, signalul cu trompete, defilarea militarilor la festivității, clopoțele în sămbăta lui Lazar, cântarea cât se poate de afectată și nenaturală, pe nas etc., toate sunt niște reminiscențe păgâne și neestetice, cari erau să dispară deodată cu zeii păcătoși, pătimași și răzbunători ai antichității. Ne-o dovedește asta Plutarch, Tacit și toți ceilalți clasici și neclasici istoriografi ai veacurilor trecute până și Anonimul Ungarilor. Chiar după mărturisirile lor știm că Egiptenii, Indienii, Grecii, Romanii, Hunii, Ungurii și toate celelalte popoare migrante aveau care de care cult mai zgomotos mai bizar, cu chiote, cu jocuri, cu urlete cu trompete și toate felurile de instrumente cunoscute și dispărute dejă.

Pentru a dovedi însă, că simplitatea sublimă a cultului divin este în raport firesc cu gradul de cultură a popoarelor, nu e de lipsă să recurgem la istorie. Este de ajuns să aruncăm o privire fugitivă peste popoarele sălbatice din africa. Aceste popoare în secolul cuceririi aerului abia sunt ieșite din epoca de piatră. Cum nu se află popor atât de sălbatic, care să nu fie cel puțin fetișist, și aceștia își adoară zeii lor, dar în primitivitatea lor cu un zgomot asurzitor și neînchipuit de bizar produs de diferitele instrumente muzicale dintre cele mai imperfecte și gălăgioase. Sunetul alarmant înfiorător al trimbiților de aramă se împreună în o neîmpăcată disarmonie cu corurile mugitoare. Discuri de metal bătute cu un entuziasm excentric în cadența unui joc nebunatic fac o turburare groaznică și sfâșietoare de sunete, acompaniate fiind de bumbitul tobelor de toată mărimea. Dând aceasta învălmășală de sunete distrugătoare de nervi un cadru grotesc festivității acestor sălbatice, cari în neciop-

lirea senzurilor lor par a-se desfătă în felul acesta de a sărbători.

După acest tablou oarecum fioros și prea zgomotos pentru construcția noastră nervoasă rafinată de europeni, dacă privim solemnitatea serviciului nostru divin ne va impune cu maiestatea și liniștea ce domnește. La serviciile noastre în locul acelor accente sălbatice ne desfătăm în ariile cântărilor noastre line și dulci ce ne răpesc câtă înălțimea azuroasă a cerurilor. Iar ascultând armonia fără păreche a corurilor noastre, cu acărora accente rugătoare și sublime împreună se ridică sufletul nostru, să aducă mulțămii izvorită din prisosința inimii curățite pe un moment de „toată grija cea lumească:” nu vom șovăi nici un moment, să recunoaștem nemăsurata superioritate a ceremoniilor noastre față de aceea larmă disarmonioasă a barbarilor.

Și totuși avem multe de excepționat în întreg ceremonialul nostru extern cum amintisem mai sus. Dovadă, că suntem încă departe de tot de a fi ajuns la un grad înalt de cultură.

Cultul nostru minunat și măreț în concepție, în tocmă ca o capodopedră de marmoră ori cât ar fi de sublimă în concepție, abia atunci va fi un obiect adevărat de artă și prețios, dacă trece prin o continuă perseverență cioprire și netezire ca să dispară tot ce poate turbura gustul și ochiul.

Este în felul de a se cânta la noi ceva din libertatea nelimitată a sălbaticeilor; se manifestă gustul acela curios și nenatural ce are oroare față de nănsările subtile față de simplitatea răpitoare a artei apusului. Suntem încă prea orientali.

Și acest gust excentric, sălbatic în sine, se manifestează la toate ocaziunile festive. la cele mai însemnate momente ale bisericii și națiunii.

Când aud la Paști, la Botez la Crăciun și la atâtea alte sărbători de tot felul bubuitul furtunos, vehement al trascurilor, — (ce se zice că înălță sufletul și împrumută sărbătorilor o splendoare (extraordinară — mă cutremur din creștet până'n tălpi detunătura mă sperie alungând departe evlavie, pietatea. Este drastic de tot cum bubuitul trascurilor amestecat în bongănitul sărbătorec al clopotelor de aramă produce o flagrantă disarmonie și intrerupe necruțător dulcea cântare a corului ce preamărește pe Dzeu. Susțină ori și cine, dar nu e frumos, nici cuviincios să turburi rugăciunea celor ce poate odată'n an au răgaz să vină și ei la sf. locaș dzeiesc, să-și curățe sufletul de întinăciunea luptei de a fi — pentru că să impui străinilor, cari mai de multe ori batjocoresc vanitatea noastră. Și dacă cel mai mulți ne-am indeletnicii și cu a ne cugetă rațional, — motivele estetice religioase și nenorocirile, ce se întâmplă din când în când ne-ar fi înduplecat să abandonăm cel puțin — inevitabilele trascuri, unul dintre cele mai barbare obiceiuri. Doar' accentele prea pronunțate, chiar și la muzică numai armonie nu produc.

În cazul acesta sunt însă zadarnice argumentele, că stăm în fața unui caz caracteristic pentru judecata mulțimii fără vederi proprii. Suntem supuși autorității unor noțiuni. Am adoptat niște idei necontrolate și ținem sus și tare fără motive serioase, că o *sărbătoare e mai grandioasă, dacă se descarcă trascuri*. Grandioasă într'adevăr mult mai grandioasă. Dovada incidentul trist dela Nerău.

Desbrăcați-vă oameni buni de obiceiuri rele și nu turburați liniștea sărbătorilor cu detunături, că acestea nu pot fi plăcute nici înaintea lui Dzeu. Și psalmistul ne-o spune: „Jertfa lui Dzeu duh, umilit,

inimă înfrântă și smerită Dumnezeu nu-o va urgisi." (ps. 50) Dzeul iubirii nu se laudă, nu se preamărește cu trăsuri. Primiți de omen martiriul celui repozat și nu cereți îndurarea lui Dzeu. Deviza noastră este și trebuie să fie iubirea desăvârșită, pacea și frumosul absolut etern. Și progresul către această întreită țintă se va demonstra prin toate manifestările sentimentelor noastre. Una s'o știm. De o mie de ori mai mult ridică solemnitatea unei sărbători evlavie și pietatea credincioșilor, cari se apropie cu frică și cu cutremur de sfintele sfintelor, decât toate clopotele și trăsuri ale ei mai bu-buitoari.

Ștefan At. Opreanu,
abs. de teol.

Varjassy Árpád.

Este vorba de domnul inspector regesc de școale, care de 25 ani funcționează în comitatul Aradului.

Reuniunea învățătorilor de stat și-a serbat Luni iubileul de 40 ani și a împreunat cu acest iubileu iubilarea de 25 ani a inspectorului regesc. La acest iubileu au participat mulțimea stimătorilor dlui inspector între cari mulți învățători de ai noștri. Consistorul nostru a fost reprezentat prin secretarul consistorial domnul Vasilie Goldiș, Reuniunea învățătorilor noștri prin prezidentul ei Iosif Moldovan. Prezent a fost directorul seminarial Roman Ciorogariu. Serbătoarea a fost frumoasă precum a merita-o dl Varjassy Árpád.

În acești 25 ani s'a pus în aplicație legile regnicolare, cari au dat anză la demonstrațiunile autorităților noastre bisericesti, cari luptăm pentru autonomia școalelor noastre confesionale. În această dificilă situație de conflict între biserică și stat, domnul Varjassy Árpád și-a împlinit pe deplin datoria de reprezentant al guvernului, dar n'a încetat a fi om în aplicarea legii. Cu inima lui cea bună a alinat multe dureri și a făcut mai suportat greumântul impus de vigoarea legii. Acesta este motivul, pentru care dl Varjassy se bucură de multe simpatii între noi și bărbații noștri de școală au cătat să dea expresiune acestei simpatii din incidentul iubilar.

Domnul Varjassy a văzut cu ochii, cum s'a făcut în decurs de 25 ani din cenușotca școalei confesionale o frumsețe și nu ezită a recunoaște jertfele aproape supraomenești, ce le-a adus biserică pentru școala confesională și progresul ei. Aceasta este ce-i face dânsului onoarea, iar nouă plăcerea de a-l felicita la iubileul serviciului său de 25 ani și a-i oferi deplină mângâiere, că se bucură de stima noastră.

Aviz stipendiștilor diecezani!

Stipendiștii diecezani sunt avizați a-și înainta la Consistor, cel mult până la 1/14 iulie a. c., testimoniile în original, ori în copii legalizate la notarul public despre rezultatul studiului în anul școlar 1909/10.

Tot atunci să arate fiecare stipendist, că din care fundațiune a fost ajutorat.

Nesubșternerea la vreme a testimoniilor se va socoti ca renunțare la stipendiu, sau că respectivul stipendist și-a pierdut titlul la stipendiu, — dreptce stipendiul în asemenea caz se va sistă.

Aviz!

Prin aceasta se aduce la cunoștință învățătorilor noștri, pentru știre și acomodare, că s'au luat dispozițiilor de lipsă la Tipografia noastră diecezană pentru tipărirea anuarului școlar pe anul școlar 1910/11. Fiindcă numai acest anuar este admis spre întrebuițare în școalele noastre confesionale, învățătorii sunt îndatorați a se îngrijii de procurarea lui la bună vreme, dela Librăria diecezană de aici.

CRONICA.

Consistor plenar. Vineri s'a întrunit Consistorul plenar în care:

1. S'a publicat concluzele sinodale.
  2. S'a luat act despre marimioasa donațiune a dlui Vasilie Stroescu pentru fondul cultural, adresând marelui Mecenat un act de recunoștință pentru generoasa donațiune, precum și I. P. S. D. Metropolit pentru întervenirea acestei donațiuni.
  3. S'a delegat comisari consistoriali la alegerile de protopop: în cercul Chișineului protosincelul Roman Ciorogariu, în cercul Butenilor protop. Ioan Georgea; în cercul Lipovei asesorul consistorial George Popovicu.
  4. S'a exmis o comisiune pentru a studia afacerea școalei de fete din Arad și a face propunere concretă.
  5. S'a definitizat la catedra de limba română dela institutul pedagogic profesorul Avram Sedean.
  6. Se publică concurs pe catedra istorică dela despărțământul teologic; pe catedra de istorie și limba maghiară dela despărțământul pedagogic, pe cum și pe catedra de desen și caligrafie.
- S'a luat la cunoștință noua clasificare a parohiilor care va intra în vigoare la 1 iulie a. c.

Furt la catedrala din Sibiu. Făcători de rele au intrat cu chei false în catedrala metropolitană din Sibiu ducând cu sine mai multe obiecte sfintite, a căror preț material face 2000 cor. Până acum nu s'a dat de urma hoților.

Sfințire de biserică. În 13/26 l. c. s'a dus la îndeplinire sfințirea bisericii nouă din comuna Telec, tractul protopopese Beiuș.

Actul binecuvântării bisericii l'a servit dl protopop emerit Vasilie Papp paroh în Beiuș însoțit de 7 preoți, pe baza autorizării P. Sale Dlui Episcop diecezan.

Sfințirea s'a efectuat cu solemnitatea recerută și cu o cuvântare acomodată din partea numitului protopop delegat.

Comuna Telec fiind mică n'a avut pân'aci, biserică ei a fost afiliată la comuna Talpe.

În timpul din urmă însă după ce P. Sa Domnul Episcop pe spesele proprii a edificat biserică nouă în comuna Pocioveliște, locul nașterii Sale, în conțelegere cu comitetul parohial din Pocioveliște a dăruit biserică veche, respective materialul la comuna Telec.

În urmarea acesteia comitetul parohial din Telec în frunte cu preotul G. Roman a făcut repartitie pe pe credincioși și a mai colectat; și astfel a zidit biserică nouă.

Aici e mai de observat, că clopotul bisericii încă l'a dăruit P. Sa Părintele Episcop I. I. Papp.

Dela terminarea actului sfințirii s'a ținut prânzul la care s'a închinat primadată prin protopopul em. pentru P. Sa DI Episcop, apoi pentru protopopul Vas. Papp, mai departe pentru preotul locului și pentru comitet și în urmă pentru toți binefăcătorii și mângâitorii bisericii nouă.

Si cu aceasta s'a încheiat acea zi de bucurie și mângâiere sufletească a poporului. Un participant.

Carte didactică aprobată. Ministrul instrucției publice a aprobat sub Nr. 43,830/1910 *Curs practic de limba maghiară* partea I pentru cl. 1, 2 și 3 și partea II pentru clasele 4, 5 și 6 scris în conformitate cu art. de lege XXVII/1907, precum și a planului de învățământ și a instrucției ministeriale emise sub Nr. 120,000/1908 scrise de Iuliu Vuia inv. dir. fiecare parte cu 50 fileri, apărute în tipografia diecezană din Arad.

Recenzentul ministerial a evalueat aceste cursuri de *model*.

„Ca cărți practice — zice recenzentul ministerial — se numără între cele mai bune cărți de acest fel, în limba română nu cunosc tocmai lucrare, care ar instrui limba maghiară pe elevii școlii primare după un *metod atât de lămurit și ușor*.”

„Ele dovedesc deosebite cunoștințe didactice și o aranjare corăspunzătoare a materiei.

Cumcă astăzi să învață cu succes limba maghiară în școlile române din patrie, aceasta are ase mulțumi în prima linie manualele lui Iuliu Vuia, compuse cu *atâta isetime și după un metod atât de ușor*; căci scrierea ce face subiectul recenziunii mele, se numără *din toate punctele de vedere între cele mai succese creațiuni*”. Aceste manuale se pot procura dela librăria diecezană din Arad Deak Ferencz u. 33. cu 50 fileri exemplarul.

Caransebeș, 5 iuliu 1910.

Iuliu Vuia,
inv.-dir.

AVIZ!

Anuarul școlar, tipărit conform ordinului ministerial mai nou, acomodat și școlilor ajutate din partea statului, conținând tipăriturile: *ziuar de primire, ziuar de frecvența și progres, ziuarul materialului propus, ziuarul vizitațiilor, și evenimentelor, consemnarea manualelor întrebuințate, date statistice despre școlari, învățător și școală*, se află spre vânzare la **Librăria diecezană din Arad**. Prețul unui exemplar pentru o școală cu 80 elevi 4 cor., — dela 80—120 cu 5 cor., — dela 120—160 cu 6 coroane.

Concurse.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci-cantorale din comuna bis Checheș, protopopiatul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 (unamie) cor. plătibil anticipativ, lunarminte, ori din cassada culturală, și cvincvenalele prescise de lege socotite din ziua în care alesul își ocupă postul și începe serviciul. Serviciul prestat în alte comune nu se ia în socotință la computarea cvincvenalelor.

2. Spese de conferință 20 cor. — 3. Pentru scripturistică 10 cor. — 4. Locuință învățătorescă constătătoare din 2 chilii, cuina, supraedificate și folosirea grădinei dela școală. — 5. Dela înmormântăm unde va fi poftit 80 fil. iar dela cele cu liturgie 1 cor 20 fil.

Învățătorul ales va fi dator: a) se conducă strana în sfta bis. — b) a instrui școlarii, nu altcum și pe tinerii cari doresc să învețe cântările bisericesti, — c) a ține prelegeri cu cei din școala de repetiție, — d) în caz de lipsă a catehiză în școala sa, fără alta remunerațiune.

Alesul învățător este dator a-și ocupa postul în 1 septembrie.

Conducătorii de cor vor fi preferiți.

Recursele ajustate conform dispozițiilor regulamentare, adresate comitetului parohial din Checheș, se vor înainta Prea On. Oficiu protopopesc din Belinț până la termenul legal, având recurenții a se prezenta în acest timp, în vr'o duminică ori sârbătoare în sfta bis. din Checheș, spre a-și arăta desteritatea în can și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Checheș ținută la 20 aprilie 4 maiu 1910.

Dimitrie Luțai,

pres.

Avram Trion,

not. ad. hoc.

În conțelegere cu mine: Gherasim Sârb, protoprezbiter.

—□—

1—3

În urma autorizării Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 3011/1910. prin aceasta se publică nou concurs pentru îndeplinirea parohiei a doana din Soborșin cu termenul de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele acestei parohii sunt: 1. Intregirea dotațiunii din vistieria statului 1490 cor. 68 fil. 2. 4 jughere pământ parte arător, parte fanaț. 3. Birul și stolele legale.

Parohia este de clasa primă, dar în lipsă de recurenți evalueați pentru această clasă se vor admite și recurenții evalueați pentru parohii de clasa a doua.

Doritorii de a ocupa această parohie se avizează, să-și trimită recoursele ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial din Soborșin, oficiului protopresbiterial din Maria-Radna, iar dâșii să se prezinte — cu stricta observare a dispozițiilor regulamentare — în s-ta biserică din Soborșin, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Maria-Radna, la 17/20 iunie, 1910.

Procopie Givulescu,
protoprezbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala a II paralelă confesională gr. or. rom. din Bara, tractul Belinț, comitatul Caraș-Severin, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1., în bani gata 810 cor.; 2., pentru scripturistică 15 cor.; 3., pentru conferință 4 cor. la zi și cărașie; 4., locuință în natură, constătătoare la din 2 chilii, bucătărie și cămară.

Intregirea salariului la 1000 cor. și cvincvenalele se vor cere dela stat.

Alesul va presta și servite cantorale, fără alta remunerație.

Cei destoinici a înființa și a conduce cor vor fi preferiți.

Pe lângă dovedirea evalueației prescise, reflectanții au să alătore la petițiile lor concursuale și ex-

tras de botez, atestat de moralitate și intrucât au mai funcționat ca învățători, și atestat despre serviciul de până aci.

De asemenea sunt poftiți a se prezentă într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sf. biserică din Bara, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic; iar petițiile concursuale, instruate confirm regulamentelor în vigoare, au ale așterne comitetului parohial din Bara, pe calea oficiului protopopesc din Belint (Bélinez Temes megye,) în termenul concursual.

Ioan Matei m. p.
preș. com.

Adrian Peri m. p.
not. com.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protoprezbiter.

—□— 1—3

În urma rezoluțiunii Ven. Consistor Nrul 2128/910, se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Susani** cu filia Nădăbești, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Beneficiul se compune în *parohia noastră Susani*: 1. Casa parohială cu supraedificate economice și intravilan. 2. 8 jugh. de pământ estravilan cu drept de pășunat. 3. Birul legal. 4. Stolele legale. 5. Intregirea legală dela stat. **Din filia Nădăbești**: 1 Uzufructul unui intravilan gol. 2. Birul legal. 3. Stolele legale.

Parohia fiind de clasa a III-a, dela recurenți se recere calificațiunea prescrișă.

Reflectanții pe lângă observarea §-lui 20 din Regulamentul pentru parohii au să se prezente în sfta biserică spre a-și arăta desteritatea rituală și omiletică. Recursele ajustate cu documentele prescrișe sunt a se așterne la Prea On. Oficiu ppresbiteral a Butenilor (Buttyin). Alesul va avea să provadă fără alta remunerațiune catehizarea intruna din școalele acestor parohii.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în Susani-Nădăbești, la 14/27 martie 1910.

Teodor Draia,
adm. par. preș. com.

Ioan Sandru,
not. comit. paroh.

În conțelegere cu: *Iuliu Bodea*, adm. pprezbiter.

—□— 1—3

Nr. 2586/1910.

Pentru deplinirea definitivă a postului de învățător la **școala de aplicație de lângă institutul ped. gr. or. român din Arad**, prin aceasta se publică concurs.

Beneficiul împreună cu acest post este următorul: a) salariu anual de 600 cor.; b) proviziune completă (locuință, vipt, luminat și încălzit) în alumneul preparandial.

Alegândul va avea să funcționeze totodată și ca prefect al alumneului preparandial fără nici o altă remunerațiune.

Recursele sunt a se adresa Consistorului gr. or. român din Arad, în **30 zile** dela prima publicare a acestui concurs.

Recursele sunt a se adnexa următoarele documente:

1. Atestat de botez
2. Atestat despre calificația recurentului
3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, când recurentul a funcționat și până acum ca învățător la vr'o școală elementară poporală.

Arad, din ședința consistorială dela 10/23 iunie 1910.

Consistorul român ort. din Arad.

—□— 2—3

Pe baza ord. Ven. Consistor dtto 25 iulie (7 august) 1909 Nr. 3995/1909 prin aceasta se escrie din nou concurs pentru definitivă întregire a postului de învățător la școala gr. ort. română confesională din **Bruznic** protopopiatul Lipovei, cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele: 1. Salariu în bani gata 1000 cor. 2. Cortel liber în edificiul școlii. Zidirea unei școlii noaue e în curgere. 3. Dela înmormântări 60 fil. și când se duce mortul la biserică 1 cor. cu liturgie 2 cor. 4. Conferința inv. 30 cor. 5. Scripturistica inv. 20 cor. 6. 1/4 jughâr grădină pentru legume.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoralul în și afară de biserică; a instrui tinerimea școlară precum și pre cea eșită din școală în cântările bisericesti și tipic; a instrui și a conduce corul bisericesc esistent, pentru care ca remunerație va avea jumătate din toate venitele funcțiunilor cu corul, a purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial, a face socoțile parohiale pentru o remunerație de 50 cor. Pentru serviciile prestate în altă comună nu să acoardă nici un emolument.

Recurenții au a-și subșterne recursele lor M. On. D. adm. protopopesc, Ioan Cimponeri în Lipova fiind adresate comitetului parohial din Bruznic. Recurenții sunt poftiți a se prezentă în vre-o duminecă ori sârbătoare în sânta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant, tipic și note; dar nu în ziua de alegere.

Bruznic la 27 maiu (9 iunie) 1910.

George Marcu,
preș. com. paroch.

Iosif Gruu,
notar. com. paroch.

Iuliu P. Olariu,
paroch.

—□— 2—3

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor de sub Nr. 1174/93 B. 1910 pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa III Iteu de nou să escrie concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu supraedificatele; 2. Pământ arator și fânaț 12 jugh. 391□; 3. Dela fiecare număr de casă (cam 80) case o măsură bucate grâu ori cucuruz a 2 cor. 4. Zile de lucru cu plugul ori carul 30 a 2 cor. iară cu mâna 50 a 40 fil. 5 Venitele ștolare după uzul din trecut.

Afară de acestea întregirea dela stat, și întru cât statul nu va concurge cu ajutor, alesului i-se asigură din partea Venerabilului Consistor un ajutor anual de 600 cor. din fondul diecezan.

Darea după pământul parohial o va solvi alesul, apoi va avea să catehizese la școală eventual la toate școalele din loc, fără a aștepta remunerațiune dela comună ori dieceză.

Recursele ajustate cu documentele originale sunt a se înaintă Prea On. oficiu protopopesc în Oradea-mare, iară recurenții vor avea să se prezinte cu observarea §-lui 20 din regulament, în vre-o duminecă ori sârbătoare în s. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

—□— 2—3

Pe baza ordinației Venerabilului Consistor de sub Nr. 1115/89 B. 1910 pentru îndeplinirea parohiei vacante **Tășad** de nou să escrie concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu supraedificatele de lipsă și intravilan; 1. Pământ arător și fânate 17 jug. 582□; 3. Competința de bir dela fiecare număr de casă (cam 180 numere), câte una măsură boambe ori în bani câte 2 coroane; 4 Venitele stolare după uzul din trecut, și anume: înmormântarea mică 2 cor. înmormântarea mare 6—10 cor. un stâlp 2 cor. predică și iertăciuni 4 cor. 12 evanghelii 2 cor. feștanie, 1 cor. maslul 2 cor. 5. Intregirea dela stat amăsurat e calificației alesului. Beneficiul acesta și întregirea dela stat asigură dotațiunea recerută pentru parohiile de clasa primă (I); deci dela recurenți se cere e calificațiunea prescrișă în § 17 p. 1. al regulamentului pentru parohii, iară întru cât nu se vor prezenta recurenți cu e calificațiune de clasa primă, se vor admite și recurenți de clasa doua.

Alesul va avea, să supoarte dările publice după pământul parohial; afară de aceste va avea, să provadă catehizările la școala confesională eventual și la alte școli din loc, fără a aștepta ceva remunerațiune dela comună ori dieceză.

Recursele ajustate cu documentele originale de e calificațiune sunt a să înainta P. O. oficiu protopopesc în Oradea-mare, iară recurenții vor avea să se prezinte cu observarea §-lui 20 din regulament în s. biserică din loc, în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

□—

2—3

Amăsurat ordinului Venerabilului Consistor dtto 18/31 maiu a. c. Nr. 1022/7913/1910 pentru îndeplinirea parohiei vacante **Soldobagi** din protoprezbiteratul Orăzii mari de nou escrie se concurs cu termen de recurgere **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu grădină (1/4 jugh.) și cu supraedificatele; 2. Una sesiune pământ arător și fânate după care alesul are să solvească toate dările; 3. Dela 70. Nr. case câte o măsură bucate — grâu ori cucuruz — în natură; 4. Venitele stolare, prohod mic pentru mort până la 7 ani 2 cor. prohod simplu la mort mare 6 cor. prohod mare cu ertăciuni, 12 evanghelii, evanghelia lui Lazar și feștanie 12 cor. și celelalte venite stolare conform protocolului comitetului paroh. din 4 de em. (21 noem.) 1909; 5. Pausal pentru cancelaria oficiului parohial 5 cor. 6. Intregirea dela stat stabilită pentru acea parohie.

Alesul va avea să catehizeze atât elevilor din școala cotidiană, cât și celor din școala de repetiție fără a aștepta vre-o remunerație dela comună ori dieceză.

Parohia fiind de clasa a II, dela recurenți se recere e calificațiunea prescrișă pentru astfel de parohii. Recurenții sunt avizați a-și trimite recursele adresate comitetului parohial concernent și ajustate, conform Regulamentului pentru parohii, subsemnatului protopop în termenul indicat, iar până la alegere a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s-ta biserică din Soldobagi spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacală*, protopop.

□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului vacant învățătoresc din **Cetea**, protoprezbiteratul Peștesului, prin această să publică concurs cu termen de alegere pe **25 iulie (7 august) 1910.**

Emolumentele: 1. Dela comuna bisericască în bani gata 519 cor. 2. Cvarțir liber cu grădină și supraedificatele economice. 3. Intregirea salarului conform legii în vigoare din vistieria statului. — Alesul este obligat a conduce strana dreaptă și a se prezenta la toate slujbele dumnezești, împreună cu elevii la sfânta biserică. Pentru cantorat nu are dreptul a pretinde vre-o remunerație, nici dela comună, nici dela dieceză.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, cu petițiilor lor, ajustate conform legilor în vigoare, adresate comitetului pa ohial din Cetea, să le substearnă subscrișului protoprezbiter până la 11/24 iulie 1910, având a se prezenta, cu prealabila avizare a șefului tractual — până cu 8 zile înainte de alegere, în sfânta biserică din Cetea, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Cetea la 8/21 iunie 1910.

Pentru comitetul parohial.

Alexandru Drimba,
preot președinte.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protoprezbiter, inspector școlar.

□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din **Bratea** protoprezbiteratul Peștesului, prin această să publică concurs, cu termen de alegere pe **20 iulie (2 aug.) 1910.**

Emolumentele: 1. În bani gata 570 cor. prin repartiție pe popor. 2. Despăgubire pentru lemne 30 cor. 3. Ajutorul sperativ dela stat 400 cor. 4. Cvarțir liber și 1/4 din grădină. 5. Pentru încălzirea salei de învățământ și servitul recerut 20 cor. Dela înmormântare mare 3 cor mijlocie 2 cor. mică 80 fil. feștanie, cunanie câte 40 fil. Conducătorii de cor sunt preferiți. Alesul e obligat a provedeă cantoratul în biserică, fără nici o remunerațiune dela biserică ori dieceză, având a-și conduce regulat elevii la serviciul divin în toată duminica și sârbătoarea.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați să-și înainteze documentele legale adresate comitetului parohial din Bratea, subscrișului protoprezbiter în M. Telegd, până la 11/24 iulie 1910, având dânsii a se prezenta în sfânta biserică din Bratea, — cu prealabila avizare a șefului tractual — până cu 8 zile înainte de alegere, — pentru a-și arăta aptitudinile în cântare și tipic.

Bratea la 11/24 iunie 1910.

Stefan Domocos,
preot președintele comit. par.

Teodor Manea,
netar com. par.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protoprezbiter, inspector școlar.

□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stățiunilor învățătoresști vacante din ppresbiteratul Timișorii, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“, se publică concurs și anume:

1. Prin concluzul Venerabilului Consistor Nrul 1534/910 s'a decretat vacant postul învățătoresc din **Beregsău** (clasele superioare) Emolumentele anuale sunt: a) în bani gata 1000 coroane; b) pentru conferință și scripturistică 50 coroane; c) dela înmormântări taxa uzată; d) locuință și grădină în natură. Alesul va avea să provadă și cantoratul. Reflectanții cari vor dovedi, că știu să conducă corul vocal vor fi preferiți.

2. **Herniacova** cu salariu fundamental anual de 1000 coroane, locuință și grădină în natură și dela înmormântări, căn va fi poftit, una cor. Recurenții cari vor dovedi că știu înființa și conduce cor, vor fi preferiți. Alesul ia asupra-și obligamentul să provadă și cantoratul bisericesc.

3) **Jadani** cu emolumentele anuale: a) în bani gata 1000 coroane; b) pentru conferință 20 coroane; c) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.; d) cortel din 3 chilii, o cuină, un grajd și grădină de 800⁰. Dela recurenți se cere și capabilitatea de a conduce corul vocal și pentru aceasta primește remunerația specială dela s. biserică folosirea unui jugher de pământ, liber de dările publice, în preț de 70 coroane. Desteritatea de a conduce și instrua corul are să se documenteze prin atestat dela factori competenți. Mai beneficiază alesul și dela comuna politică 100 coroane pentru conducerea școlii de repetiție economică cu adulții.

4) **Parta** cu salariu anual: a) în bani gata 810 coroane; b) folosirea a 4 jughere pământ și un estravilan, a căror venit după detragerea dărilor face anual 140—160 coroane; c) relut pentru lemne numai pe seama învățătorului 50 coroane; d) pentru conferință și scripturistică 20 coroane; e) pentru cortel se va îngriji comuna bisericească, până va putea edifică un cortel corespunzător legii; f) dela înmormântări când va fi poftit 1 cor. Alesul va avea să provadă cantoratul atât în, cât și afară de s. biserică. Reflectanții cari dovesc că știu conduce și instrua corul vocal vor avea preferință.

5. Pentru **Munar** filia Secușigului cu următorul salariu anual: a) dela comuna bisericească 200 cor. b) adaus personal dela Venerabilul Consistor 400 cor.: c) întregirea salariului conform art. de lege XXVII/907 se va cere dela stat; cortel liber cu 2 încăperi și grădină intravilană; pentru conferință 20 cor. și pentru scripturistică 10 cor.

Recurenții vor avea să-și înainteze petițiunile adresate comitetului parohial la Prea On. oficiu ppresbiteral în Temeșvár (Gyárváros) ajustate cu documentele despre cvalificațiunea prescrișă. Reflectanții vor avea să se prezente, însă nu în ziua alegerii, în s. biserică din numitele comune, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic. La recurse să se adnezeze și declarațiunea, că nu reflectează la cvinvenal, numai după cinci ani de serviciu ne întrerupt în comuna, la carea recurge.

Comitetele parohiale concernente.

Cu consenzul pprezb: *Dr. Tr. Putici*, inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îneplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din Gh. Tărian se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Organul-Oficios „Biserica și Școala“.

Emolumintele împreunate cu acest post sunt: 1., Salariu în bani dela comuna bisericească 600 cor., 2., Cvarțir și grădină de legume., 3., Stolele cantorale dela funcțiunile obveninde în suma de 50 cor.. Alegândul învățător este îndatorat a conduce cantoratul în și afară de biserică fără altă remunerațiune. Pentru complectarea salariului conform art. de lege XXVII din 1907 deja s'a recurs la stat.

Dela recurenți se recere calificațiunea prescrișă în Regulament § 60.

Competenții vor avea să prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din Gh. Tărian, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Recursele ajustate cu documentele prescrișe și adresate comitetului paroh. din Gh. Tărian să se trimită Prea Onoratului Domn protopop Toma Pacala în Oradea-mare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională rom. gr. or. din Valeamare cott Arad, să escrie din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salariu în bani gata 400 coroane. 2. Naturale 6. Hectl. grâu (ă. 13 cor. = 78 cor.) și 6 Hectl. cucuruz (ă. 10 cor. = 60 cor.) totala în valoare de 138 coroane. 3. Pentru scripturistică 15 coroane. 4. Pentru curatul școlii 20 coroane. 5. Spese de conferință și reuniune învățătorescă 20 coroane. 6. Lemne după trebuință atât pentru școală cât și pentru învățător comuna să îndatorează a le aduce din pădurea comună, din cari pe partea învățătorului s'a computat 20 metri în preț de 100 coroane. 7. Pământ învățătoresc estravilan 2¹/₂ jug. catastrale anual 42 coroane. 8. Venite cantorale computeate anual 10 coroane. 9. În fine cvartir în natură 2 chilii, cuină, grajd și alte supraedificate cu intravilanul de 375 stânj. □. — *Întregirea salariului la 1000 cor. și cvinevenalele abveniente se vor cere dela stat* conf. art. XXVII: 1907.

Alegândul învățător va avea a suportă cantoratul atât în cât și afară de biserică fără altă remunerațiune.

Dela recurenți să recere cvalificațiunea prescrișă în §-ul 60 din Regulament, a produce estras de botez și atestat de moralitate și serviciu de până aici.

Competenții vor avea a se prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare la s-ta biserică din Valeamare spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Cei apti de a înființa și conduce cor vocal, vor fi preferiți. — Doritorii de a ocupa acest post vor avea a subșterne documentele prescrișe — comitetului parohial din Valeamare — prin O. Oficiu Protoprezbiteral din Hălmagiu (Nagy Halmagy) în terminul susindicat.

Dat din ședința comitetului parohial din Valeamare ținută la 13/26 iunie 1910.

Ioan Săracu,
președ. com. par.

Mihai Oarce,
notar com. par.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, protoprezbiter-inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă deficientul paroh. Gheorghe Leuca din Madrijești-S. Buceavă în urma abzierii fostului Capelan Ioan Popa prin aceste să escrie din nou concurs cu termin de 30 zile dela l-a publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: I. Dela parohia matră Madrijești jumătate din sesiunea paroh de 34 jugh. arător și pășune de după care contribuția va avea să solvească pe 1/2 alesul, jumătate din birul parohial care face 1 măsură de cucuruz dela tot numărul de casă locuit, jumătate din stolele legale. II. Dela filia S. Buceava 1/2 din 70 măsuri cucuruz bir parohial și jumătate din stolele legale. III. Casa parohială rămâne

în uzufructul parohului până va fi în viața, deci capelanul are a să îngrijească pe șpesele sale proprii de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți să-și susțină recursurile lor ajustate conform regulam. pentru parohii de clasa II. și adresate comitetului parohial din Madrigești-S. Buceava în termenul arătat oficiului protoprezvit. în Halmagi (Nagyhalmagy) sunt avizați, să se prezente sub durată concursului în biserică din Madrigești spre a-și arăta dexteritatea în cântare respective predicament făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Din ședința dela 14/27 iunie 1910.

Comitetul parohial din Madrigești.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, protoprezbiter.

—□—

2-3

Nr. 332 F. G. 1910.

Pentru conferirea de stipendii din „*Fundațiunea lui Gozdsu*” pe anul școlar 1910/11 la școlile medii, facultăți, universități și școlile de cadeți la armata comună și honvezi — se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notari publici:

- a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericii gr.-or. române.
- b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop studenții dela școlile medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1909/10, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrele ascultate până acum.
- c) că averea proprie, și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop să producă atestat dela direcția poliției competente. Atestatul să cuprindă și date pozitive despre această avere și să fie scris și de preotul locului, iar dacă nu ar fi acolo preot ori este înrudit cu concurentul, trebuie să fie scris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arete în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voește a continua studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Ceice voiesc să studieze în străinătate să arete necesitatea de a continua studiile în străinătate ca în cazul, dacă li-se va votă stipendiul, să se poată exoperă concesiunea ministerială.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii la școlile de cadeți se observează, că stipendiile acestea numai atunci se vor solvi comandei școlare dacă concurentul va documenta că este primit de elev regulat.

6. Petițiunea instruată cu documentele susamintite este a se adresa reprezentanții fundațiunii lui Gozdsu Budapest VII, Holló u. 8 până la 23 iulie 5 august a. c.

7. Toți stipendiștii actuali, să provoacă, ca până la 2/15 iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1909/10, căci altcum să va sistă stipendiul, respective ajutorul avut.

8. Petițiile defectuos instruate sau sosit după termen nu vor fi considerate.

9. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimită rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozdsu, ținută în iunie 1910.

Comitetul.

—□—

3-3

Licitațiune minuendă.

Pentru zidirea școlii gr. or. rom. din *Sititelec* protopresbiteratul *Tinca* pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de V. Consistor sub Nr. 807/910.

Termenul de licitațiune sa desige pe duminica din 11/24 iunie 1910 la 7 ore a. m. în școala din localitate.

Prețul de exclamare 8546.51 fl.

Licitanții au să depună un vadiu de 10% din prețul sumei exclamate în bani gata ori libele de depuneri pe numele licitantului.

Comuna bisericască își rezervă dreptul de a primi pe reflectantul, în care are mai mare încredere.

Planul și preliminarul de spese aprobat și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din *Sititelec*.

Întreprinzătorii nu pot pretinde diurne ori spese pentru participare la licitațiune.

Sititelec la 2/15 maiu 1910.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Nicolae Roxin*, protopop.

—□—

1-3

În urma încuviințării Ven. Consistor arădan sub Nr. 1189/115 Epitr. 1910, de datul 1/14 iunie să publice licitațiune minuendă pentru renovarea radicală a bisericii române gr. ort. din *Berechiu* protopopiatul *Tinca* cott *Bihor*, pe lângă următoarele condițiuni.

Licitațiunea se va ține în biserică în duminica 4/17 iuliu a. c. a. m. la 9 ore.

Prețul exclamării conform preliminarului de spese este 12187 cor. 64 fl.

Licitanții au să depună în bani gata sau hârtii de valoare acceptabile, vadiu de 10% din prețul de exclamare. Planul, preliminarul de spese și condițiile speciale de licitare să pot vedea la oficiul parohial din loc.

Licitanții nu-și pot forma drept la diurne și spese de călătorie pentru participare.

Dat din ședința comitetului parohial din *Berechiu* ținută la 13/26 iunie 1910.

Georgiu Cosma,
par. prnș. com. par.

Petru Paul,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Nicolae Roxin*, protopop.

—□—

2-3

Să caută un tinăr absolut de VI cl. gimn., ca practicant în farmacie, la *Cornel Demeter*, farmacist în *Orăștie*.